एकाइ १ · हामी र हाम्रो समाज

कार्यपत्र

पूर्णाङ्क ४०

नाम _____ कक्षा _____ रोल नं. _____ मिति _____ प्राप्ताङ्क _____ / ४०

१ मुख्य शब्द [४]

कोठामा दिइएका उपयुक्त शब्द छानी तलको अनुच्छेदका खाली ठाउँ भर्नुहोस्। कोठाका दुईओटा शब्द प्रयोग हुँदैनन्। प्रत्येक खाली ठाउँको ०.५ अङ्क छ।

दौँतरी धर्मनिरपेक्ष पहिचान बहुल समाज भूपरिवेष्टित राष्ट्रभाषा राष्ट्रिय गौरव विविधतामा एकता समानुभूति सामाजिकीकरण

समाजका मूल्यमान्यता, व्यवहार र सिप सिक्दै जैविक प्राणी सामाजिक व्यक्ति बन्ने प्रक्रियालाई _____ भनिन्छ। समान उमेर र तहका साथीहरूलाई _____ भनिन्छ। अरूको ठाउँमा आफूलाई राखेर उसको भावना बुझ्ने क्षमतालाई _____ भनिन्छ। व्यक्ति वा समुदायलाई अरूभन्दा छुट्ट्याउने र चिनाउने विशेषतालाई _____ भनिन्छ। धेरै जातजाति र भाषाभाषी बस्ने भएकाले नेपाली समाजलाई _____ भनिन्छ। संविधानअनुसार नेपालमा बोलिने सबै मातृभाषा _____ हुन्। फरक भए पनि सबै नागरिक एकअर्काको सम्मान गर्दै साझा राष्ट्रिय भावनामा बाँधिएर बस्नुलाई _____ भनिन्छ। राष्ट्र र नागरिकलाई विश्वमा चिनाउने र गर्व गर्न लायक बनाउने कुरालाई _____ भनिन्छ।

२ जोडा मिलाउनुहोस् [३]

समूह 'क' का संविधानका धारालाई समूह 'ख' का व्यवस्थासँग जोडा मिलाई कोठामा अक्षर लेख्नुहोस्। समूह 'ख' को एउटा व्यवस्था बढी छ। प्रत्येकको ०.५ अङ्क छ।

समूह 'क'		समूह 'ख'
१. धारा ४	☐	**क.** छुवाछुत र जातीय भेदभाव गम्भीर सामाजिक अपराधका रूपमा दण्डनीय
२. धारा ७	☐	**ख.** राज्यका निकायमा समानुपातिक समावेशी सहभागिताको हक
३. धारा १२	☐	**ग.** देवनागरी लिपिमा लेखिने नेपाली भाषा सरकारी कामकाजको भाषा
४. धारा २४	☐	**घ.** आफ्नो भाषा प्रयोग गर्ने र संस्कृतिमा सहभागी हुने हक
५. धारा २६	☐	**ङ.** नेपाल धर्मनिरपेक्ष, समावेशी, लोकतन्त्रात्मक, समाजवादउन्मुख सङ्घीय राज्य
६. धारा ४२	☐	**च.** आफ्नो आस्थाअनुसार धर्म मान्ने र अभ्यास गर्ने हक
		छ. लैङ्गिक पहिचानसहित नागरिकताको प्रमाणपत्र पाउने व्यवस्था

३ ठिक कि बेठिक? [२]

वाक्य ठिक भए ✓ र बेठिक भए ✗ चिह्न लगाउनुहोस्। प्रत्येकको ०.५ अङ्क छ।

i. गौतम बुद्धले पहिलो उपदेश वैशाख पूर्णिमाका दिन दिएको मानिन्छ। ☐

ii. भिक्टोरिया क्रस पाउने पहिलो नेपाली सैनिक कुलबीर थापा थिए। ☐

iii. "सयौँ थुँगा फूलका हामी" वि.सं. २०१२ मा राष्ट्रिय गानका रूपमा घोषणा भएको थियो। ☐

iv. पूर्ण अशक्त अपाङ्गता भएका व्यक्तिले पाउने परिचयपत्र रातो रङको हुन्छ। ☐

४ अति छोटो उत्तर [८]

तलका प्रश्नको अति छोटो उत्तर लेख्नुहोस्।

क. घरपरिवारलाई सामाजिकीकरणको पहिलो पाठशाला किन भनिन्छ? [१]

ख. नयाँ विद्यालयमा भर्ना भएकी सुनिताले साथीहरूको मातृभाषा सिकेर उनीहरूसँग घुलमिल हुन थालिन्। यहाँ सामाजिकीकरणको कुन तत्त्व मुख्य देखिन्छ? [१]

ग. नेपाललाई भूपरिवेष्टित राष्ट्र किन भनिन्छ? [१]

घ. राष्ट्रिय जनगणना, २०७८ अनुसार नेपालमा कति भाषा मातृभाषाका रूपमा बोलिन्छन्? [१]

ङ. मनोजको मातृभाषा तामाङ हो। नेपालको संविधानअनुसार तामाङ भाषा राष्ट्रभाषा हो कि होइन? [१]

च. नेपालको राष्ट्रिय गानका शब्दकार र सङ्गीतकार को हुन्? [१]

छ. "सगरमाथा" नामको श्रेय कसलाई जान्छ? [१]

ज. नेपालको राष्ट्रिय झन्डामा रहेका चन्द्र र सूर्यले कस्तो भावना बोकेका छन्? [१]

५ छोटो उत्तर [१२]

तलका प्रश्नको छोटो उत्तर लेख्नुहोस्।

क. हाम्रा पहिचान के के हुन्? पहिचानको महत्त्व उल्लेख गर्नुहोस्। [४]

ख. सामाजिकीकरणका माध्यम वा निकाय के के हुन्? तीमध्ये तपाईंको विचारमा सबैभन्दा महत्त्वपूर्ण निकाय वा माध्यम कुन हो र किन? [४]

ग. "नेपाल एक बहुसांस्कृतिक राष्ट्र हो।" यस भनाइलाई पुष्टि गर्नुहोस्। [४]

६ लामो उत्तर [७]

तलको प्रश्नको लामो उत्तर लेख्नुहोस्।

मानौँ, तपाईं विदेश भ्रमणमा हुनुहुन्छ। त्यहाँको कुनै कार्यक्रममा तपाईंलाई नेपालको चिनारी गराउने अवसर मिल्यो भने नेपालको राष्ट्रिय गौरव बढाउने के के विषयवस्तु प्रस्तुत गर्नुहुन्छ?

Science Playground, कादुन्जे, भक्तपुर
https://science-playground.com/learn/grade-10-social/we-and-our-society

७ सोच्नुहोस् [४]

सोचेर उत्तर लेख्नुहोस्।

धेरै भाषा, धर्म र जातजाति भएका केही देशमा विभाजन र द्वन्द्व पनि भएका छन्। नेपालमा पनि कहिलेकाहीँ जातीय वा धार्मिक तनाव देखिन्छ। विविधतालाई बल बनाउने कुरा केमा भर पर्छ?

८ क्रियाकलाप: विविधताको अभ्यास र सुधार (अङ्क नदिइने)

नेपालको विविधता र एकताको अहिलेको अवस्था र सुधार गर्नुपर्ने पक्ष लेखेर तालिका पूरा गर्नुहोस्।

विविधता	अहिलेको अवस्था र अभ्यास	सुधार गर्नुपर्ने पक्ष र तरिका
धार्मिक		
भाषिक		
जातजाति		
सांस्कृतिक		